

Tabellverket

Medicinsk invaliditet – sjukdomar

Narkolepsi

(placeras lämpligen som 5.1.11)

Definition: Narkolepsi är en neurologisk sjukdom med störning i reglering av vakenhet och sömn. Det främsta symtomet är attacker av obetvingligt sömnbehov dagtid. Även attacker med plötslig kraftlöshet i muskler framför allt vid emotionell stimuli (kataplexi) samt förlamning (sömnparalys) och hallucinationer i samband med insomning förekommer. En mindre del av de drabbade har samtliga dessa symtom. Det förekommer ibland även associerade symtom i form av fragmenterad sömn och andra sömnrubbingar, depression, ändrat ätbeteende och övervikt.

Narkolepsi kan även vara sekundär till andra sjukdomar i nervsystemet, t ex tumörer, vaskulära skador och inflammatoriska tillstånd. Nedanstående takvärden gäller generellt för narkolepsi, oberoende av orsak.

Narkolepsi diagnostiseras som typ 1 (med en eller båda av följande: -kataplexi och kort insomningstid vid sömnregistrering; - låga orexinnivåer i likvor) eller typ 2 (utan kataplexi och utan låga orexinnivåer i likvor, men med kort insomningstid vid sömnregistrering). För bägge typerna krävs att obetvingligt sömnbegär har funnits i mer än tre månader.

Besvär: Attacker av insomnande dagtid, även under pågående aktiviteter. Risk för fallskada i samband med kataplexi. Osäkerhet för att drabbas av attacker i vardagssituationer och då förlora motorisk och social kontroll.

Definitiv invaliditetsbedömning bör ske tidigast 5 år efter fastställd narkolepsidiagnos och med optimerad behandling under tillräcklig observationstid, samt i regel inte före 20 års ålder. Symtomförloppet bör ha stabiliserats och effekten av medicinering samt andra åtgärder ska ha optimerats. Invaliditet bedöms beroende på svårighetsgrad och frekvens av sömn- och kataplexiattacker samt med beaktande av associerade symtom.

- **Fastställd behandlingskrävande narkolepsidiagnos, typ 1 eller 2: 5%.**
- **Narkolepsi utan kataplexi med frekventa sömnattacker trots behandling: 10%**
- **Narkolepsi med kataplexi med frekventa sömn- och kataplexiattacker trots behandling: 20%**